And an ox pays for damages only

ושור אינו משלם אלא נזק –

OVERVIEW

רבא rules in a case where one hit someone and damaged his hand, but it can be healed that the מזיק only pays for his inability to work during his rehabilitation (שבת), but does not pay for his decrease in value (נזק) if he were to be sold as a slave. The גמרא comments that if the damage was done by an animal, there would be no payment at all, since an animal pays only for שבת but not for שבת.

יש רוצים לפטור את השוכר או שואל סוס מחבירו -

There are those who want to exempt, one who rents or borrows a horse from his friend, from paying for any damage sustained by the horse -

- אפילו הוזק בפשיעה ונתבטל הרבה ממלאכתו כיון דסופו לחזור להתרפאות Even if the horse was injured through negligence and was not able to work for a long time, since eventually the horse will be healed; their reasoning is -

- דכי היכי דדרשינן איש בעמיתו¹ ולא שור בעמיתו

For just as we expound the פסוק of איש בעמיתו (a man to his friend), but not שור מור (a man to his friend), but not נזק ווה regarding שבת that the בעל השור for זייב if he injured a person -

הכי נמי דרשינן איש בעמיתו ולא איש בשור -

We also expound איש בעמיתו (is חייב בד' דברים), but not איש בשור; if a person damages a שור there is no ד' דברים of ד' -

ואין לחלק² בין שומרים לאדם המזיק -

And we cannot differentiate between guardians (who are perhaps הייב בד' דברים) and a person who damages (who is not הייב) –

- מדפריך בבבא קמא (דף ד,ב) ותו ^{3} שומר חנם והשואל כולי אדם דאזיק שור הוא מדפריך בבבא קמא (דף ד,ב) ותו ^{3} שומר חנם והשואל מסכת ב"ק and a borrower, etc. are all cases of a person who damaged an ox' –

_

¹ The פסוק in נד,יט (אמור) ויקרא (אמור) ויקרא יעשה לו בעמיתו כאשר עשה כי יתן מום בעמיתו, the אז in ב"ק expounds on this מרא הוא נייב ב"ל בעמיתו but not הייב בעמיתו. איש בעמיתו בעמיתו שור בעמיתו.

² תוספות is responding to an anticipated question; perhaps the דרשה of ולא איש בשור, applies only when a person actually damages the animal (in this case he is שומר however if a שומר was negligent in watching the שור and it was hurt, perhaps that is a different case and he would be חייב בד' דברים, so חייב בד' דברים, so חייב בד' דברים.

³ A marginal note amends this to read והא שומר (instead of אושר (instead of אושר (instead of אושעיא there was trying to explain why אושעיא did or did not include certain cases in his counting of the אבות נזיקין, saying that once a category is mentioned, he does not see fit to repeat another מזיק which is in the same category. The אדם המזיק שור asked on this, but אדם המזיק שור אושריא, and nevertheless he also mentions (שומרים, which is also a case of שומרים, so therefore just as מומרים אדם המזיק שור משור שור אדם המזיק שור אדם המזיק שור משור שור אדם המזיק שור אדם המזיק שור אדם המזיק שור או פטור מד' דברים וויק שור אדם המזיק שור שור שומרים say where the animal was incapacitated, but is expected to fully recover.

תוספות replies to an anticipated question:

רהא דפריך בריש הנחנקין (סנתדרין פד,ב) הכחישה באבנים הכי נמי דלא מיחייב - ^{4} בריש הנחנקין (סנתדרין פד,ב) הכחישה באבנים הכי נמי דלא מיחייב, 'if he weakened the animal by loading it with stones, is it indeed so that he will be liable'?! - ^{5} היינו בהכחשה דלא הדרא

There we are discussing a weakening that will not go back; the animal will be permanently weakened –

חוספות offers a differing view:

ורבינו חיים אומר דלא שייך שבת אלא באדם דשבתו לא הוי בכלל נזק - אומר דלא שייך שבת אלא באדם דשבתו לא הוי בכלל נזק ^{6} אומר אומר זין says that the concept of an independent שבת is not applicable, only by a person, for his שבת is not included in the נזק payment -

 $-^7$ דמשום שבת לא פחתי דמיו כל כך Since the monetary value of a person does not decrease that much on account of שבת -

- אבל שור פשיטא דשבתו בכלל נזק הוא דפחתי דמיו⁸ - However by an ox it is obvious that his שבת payment is part of his מנק payment, because his value decreases on account of his שבת -

ומתחלה כשהוזק שמין אותו כמה דמיו פחותים לימכר:
And initially when he was injured we assess the ox how much has his selling price decreased.

SUMMARY

_

⁴ The פסוק (יד) states ויקרא (אמור) ומכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת there derives from another (פסוק (יד), פסוק (יד) that the ממרא that the ומכה נפש בהמה that the מכה is only when there is a חבורה (there was blood letting). The גמרא there asks does that mean that if he made the animal weaker by loading it with heavy stones but there was no blood that he is פטור. This cannot be! It appears from that גמרא that one is הייב for damaging a בהמה not as the יש רוצים.

⁵ By a אדרא הדרא all agree that the שומר, because that is נזק; the יש רוצים wanted to exempt the שומר from paying by a הכחשה הדרר so there is no שבת, and one is seemingly פטור by an animal.

 $^{^{6}}$ This follows the text of the תוספות who writes ור"ח (which is רבינו חיים).

⁷ When we assess the value of a person (how much it would cost to buy him as a slave) that fact that he cannot work a week or so, will hardly diminish his price, because when you purchase a person, you are buying someone with intelligence whose value cannot be measured solely on how much physical labor he can do. Therefore in order to compensate for his שבת we need to assess it separately. However when a שבת incapacitates a person temporarily there is no שבת (according to שור a שור a שור a שור a person) and a שור from paying שור בא סור מון אינו אינו אינו וויינו שור בא מון אינו וויינו ווי

⁸ An ox is only used for work, if he cannot work (even for a short time) his value is diminished, therefore it is not (merely) שבת, rather his inability to work is considered שבת and one is שבר to a חייב.

⁹ When an ox is injured by a מזיק we determine the amount to be paid by assessing the value of the ox before he was injured and the value immediately after he was injured; the lower current value certainly includes his inability to work for whatever period it takes him to recover, this is therefore included in נזק. See the commentaries for various explanations of s'ת" view.

There is a dispute whether the financial loss of the time a recuperating animal cannot work is considered שבת (and therefore [even] a שומר who was negligent will be מייב), or is it part of נזק (and the שומר).

THINKING IT OVER

תוספות contends that an שבת is פטור פטור שבת שבת, because just as we expound שבת because just as we expound איש בעמיתו ולא שור בעמיתו ולא שור בעמיתו ולא שור בעמיתו איש בעמיתו ולא שור בעמיתו הולא שור נוק שור נוק הוא שור נוק הוא (but not ב"ק ד,ב because just as we expound איש בעמיתו ולא שור בעמיתו ולא שור בעמיתו איש בשור מולא שור נוק הוא הוא (but not דמשלם). ^{10}

_

¹⁰ See ש"שר.